

LEDA-Nyt nr. 43 – Marts 2007

ISSN 0908-355

Redigeret af Inger Schoonderbeek Hansen, Henrik Lorentzen og Liisa Theilgaard

Indhold

Meddelelser fra bestyrelsen: Indkaldelse til generalforsamling	s. 2
Indkaldelse til medlemsmøde	s. 3
ZooLex: Det er for vildt!	s. 4
Svensk-Dansk Ordbog – en præsentation	s. 13
Anmeldelse: Bevingede Ord	s. 18
Nye ordbøger 2006	s. 22
Annoncering af 9. Konference om Leksikografi i Norden	s. 24
Annoncering af Thirteenth International Symposium on Lexicography	s. 25

Medlemsmøde og generalforsamling

Idiomækvivalens i hovedet, virkeligheden og ordbogen

Ved Ken Farø

Onsdag 25. april 2007 kl. 15.00
Københavns Universitet Amager, Njalsgade 136, lokale 27.0.09

Efter generalforsamlingen er der mulighed for at gå ud at spise sammen (for egen regning) på en restaurant i nærheden. Tilmelding på mødet.

se side 3

Meddelelser fra bestyrelsen

Indkaldelse til generalforsamling

Onsdag den 25. april 2007 kl. 17.15

Københavns Universitet Amager, Njalsgade 136, lokale 27.0.09

Dagsorden ifølge vedtægterne:

1. Valg af dirigent og referent
2. Formanden aflægger beretning
3. Kassereren fremlægger det reviderede regnskab
4. Fastsættelse af kontingent
Bestyrelsen foreslår at kontingentet fastholdes på 125,- DKK pr. år
5. Valg af bestyrelsesmedlemmer og suppleant. På valg er:
Christian Becker-Christensen
Henrik Hovmark
Jørgen Nørby Jensen
6. Valg af revisor og revisorsuppleant. På valg er:
Ebba Hjorth
Pernille Neergaard-Dibbern
7. Forslag
8. Eventuelt

Alle ovennævnte kandidater modtager genvalg, men andre kandidater er naturligvis velkomne til at melde sig til formanden, Henrik Lorentzen (hl@dsl.dk), eller på mødet.

LEDA-Nyt udgives af Foreningen af Leksikografer i Danmark (LEDA) og udkommer to gange om året. LEDA-Nyt udsendes fast til LEDA's medlemmer og kan desuden – ligesom ældre numre af tidsskriftet – downloades fra LEDA's hjemmeside (www.cst.dk/leda).

Bidrag til næste nyhedsbrev sendes til formanden inden 1. oktober 2007.

Dette nummer er redigeret af Inger Schoonderbeek Hansen, Henrik Lorentzen og Liisa Theilgaard.

LEDA er en forening der fungerer som forum for praktisk og videnskabeligt ordbogsarbejde og ledes af en bestyrelse, som frem til næste generalforsamling består af:

Henrik Lorentzen (DSL) (formand), hl@dsl.dk, tlf.: 33 13 84 20-9637
Henrik Hovmark (KUA, Ømålsordbogen) (næstformand), hovmark@hum.ku.dk
Christian Becker-Christensen (Politikens Forlag) (kasserer), cbc@pol.dk
Inger Schoonderbeek Hansen (AU, Jysk Ordbog), jysis@hum.au.dk
Jørgen Nørby Jensen (Dansk Sprognævn), jn.jensen@dsn.dk
Sanni Nimb (KUA, CST), sanni@cst.dk
Liisa Theilgaard (Gyldendal), Liisa_Theilgaard@gyldendal.dk

Kontingent for medlemskab af Foreningen af Leksikografer i Danmark (LEDA) 125,- DKK (kan indbetales på girokonto 1551 139-1968).

Kontingent for medlemskab af Nordisk Forening for Leksikografi (NFL) 180,- DKK/200,- NKR.

Henvendelse vedrørende indmeldelse og adresseændring sker til foreningens kasserer.

Øvrige henvendelser rettes til formanden.

Medlemsmøde

Idiomækvivalens i hovedet, virkeligheden og ordbogen

ved Ken Farø

Københavns Universitet Amager

Onsdag 25. april

Kl. 15.00 i lokale 27.0.09

I mit foredrag vil jeg tale om min nyligt forsvarede ph.d.-afhandling, som handler om problemet *idiomækvivalens*. Hvad vil det sige, at vi opfatter idiommer fra forskellige sprog som “ækvivalente”? Og betyder det, at de så også er det i sprogvirkeligheden? Og hvordan kommer vi derfra og til tosprogsordbogens fordringer?

Jeg vil demonstrere, at både i disse enkeltkontekster og i sammenhængen mellem dem er problemet ret komplekst. For at sikre mest mulig klarhed i analysen er det derfor nødvendigt at skelne mellem *psykologi*, *leksikologi* og *leksikografi* som tre distinkte områder at undersøge idiomækvivalens i. Alle tre sammenhænge vil blive belyst, men det er leksikografiens behov, som er målet for foredraget.

Mine eksempler er fra dansk og tysk, men argumentationen bevæger sig på et alment teoretisk niveau. Jeg tror, analyser og eksempler kan give anledning til både refleksion og diskussion – også hos leksikografer fra andre sprogpar.

at blive lang i **ansigtet**⁴

at blive skuffet over noget;
at føle sig snydt

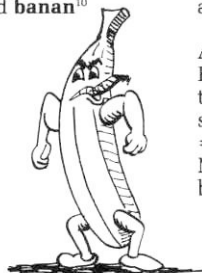
Han *blev lang i ansigtet*, da han så, at han ikke var inviteret med til festen.

=

Han blev skuffet, ...

at være en hård **banan**¹⁰

UFORMELT

at være barsk/ubøjjelig/ufølsom

A: „Hvordan går det med forretningen?“

B: „Godt, tak! Men indimellem er man nødt til at være lidt af *en hård banan* for at klare sig i konkurrencen.“

=

Men indimellem er man nødt til at være lidt barsk ...

ZooLex: Det er for vildt!

Af Henrik Køhler Simonsen

I denne artikel diskuteres de metaleksikografiske overvejelser i forbindelse med udvikling og design af ZooLex i København Zoo. ZooLex er et virksomhedsleksikografisk værktøj, som er specielt udviklet til virksomheden København Zoo og dens medarbejdere. Det overordnede formål med ZooLex er at understøtte København Zoos kommunikationsindsats, hvilket blev gjort ved at udvikle en teoretisk model, der faciliterer integration og konvergens af forskellige typer data.

De overordnede leksikografiske funktioner, som ZooLex blev udviklet til at understøtte, er de kommunikationsorienterede funktioner L2-produktion og L1-L2-oversættelse, samt i version 1-3 især den kognitionsorienterede funktion faglig tilegnelse i forbindelse med oversættelse og produktion af højt specialiserede fagsproglige tekster. ZooLex blev med andre ord udviklet til at hjælpe medarbejderne i København Zoo til at skrive tekster på engelsk, at oversætte danske tekster til engelsk og at tilegne sig viden om zoologiske emner.

Denne artikel indeholder en kort diskussion af de metaleksikografiske og systemarkitektoniske overvejelser, som lå til grund for udviklingen og implementeringen af ZooLex i København Zoo, og den praktiske relevans af de teoretiske overvejelser bliver demonstreret i artiklen vha. udvalgte skærbilleder fra ZooLex.

1. Teoretisk basis

Den teoretiske basis for dette udviklings- og forskningsprojekt kan kort inddeles i to overordnede dele.

Den ene del udgøres af de generelle metaleksikografiske overvejelser om ordbogsfunktioner, som diskuteres i flere væsentlige teoretiske bidrag, herunder ikke mindst Tarp 2006, hvor teorierne om ordbogsfunktioner forfines og udbygges i forhold til tidligere bidrag af samme forfatter.

Tarp diskuterer som sagt især ordbøgers funktioner og definerer en leksikografisk funktion således:

En leksikografisk funktion er tilfredsstillelse af de specifikke typer leksikografisk relevante behov, som kan opstå hos en specifik type potentielle brugere i en specifik type ekstra-leksikografisk situation, jf. Tarp 2006:100 (min understregning).

Denne uundværlige tankegang – at en ordbog skal tilfredsstille et behov hos nogle bestemte brugere i en bestemt situation – var også helt afgørende for ZooLex-projektet, idet ZooLex netop blev udviklet med henblik på at tilfredsstille et bestemt behov for nogle bestemte brugere i nogle bestemte situationer, som det vil fremgå af diskussionen herunder.

En af de grundlæggende overvejelser i funktionsteorien, jf. f.eks. Tarp 2006 er, at en bruger kan være i hhv. kommunikative og kognitive situationer, jf. Tarp 2006:58-64.

En bruger kan f.eks. være i en situation, hvor han skal kommunikere – f.eks. enten skrive eller oversætte en tekst med højt specialiseret zoologisk indhold, dvs. at han i en sådan situation har kommunikationsorienterede behov i form af data, der kan hjælpe ham med at kommunikere effektivt.

Ligeledes kan en bruger være i en situation, hvor han har behov for at vide noget – f.eks. om en bestemt dyrearts habitat, parringsmønstre eller sygdomme, dvs. at han i en sådan situation har kognitionsorienterede behov i form af data, der kan give ham svar på et eller flere konkrete spørgsmål.

Der er dermed tale om kommunikative leksikografiske funktioner og kognitive leksikografiske funktioner, jf. f.eks. Tarp 2006.

Mere specifikt taler Tarp 2006:59 også om kognitive situationer, hvor “... ønsket om ny viden kan opstå i en situation ... i relation til fagsproglige oversættelses- og tolkeopgaver, hvor man blandt andet forbereder sig ved at sætte sig ind i det pågældende vidensområde”, hvilket var en overvejelse, som i den grad var meget relevant for ZooLex-projektet.

Denne funktion er som sagt meget vigtig, specielt i forbindelse med oversættelse af højt specialiserede fagsproglige tekster, idet både sprogeksperten og i særdeleshed den “almindelige bruger” i København Zoo har hårdt brug for at få svar på spørgsmål i forbindelse med sproglig bearbejdning af tekster af zoologisk karakter, f.eks. videnskabelige rapporter om bekæmpelse af yverbetændelse hos yakkøer eller tekster om naturbevarelsesprojekter om klokkefrøer etc. Med andre ord var der hårdt brug for en virksomhedsordbog, der også kunne tilfredsstille kommunikatorens kognitive behov.

På basis af en lang række projektmøder, en omfattende analyse af København Zoo som virksomhed og en række interviews med syv udvalgte ansatte fra København Zoo, se også diskussionen af den empiriske basis herunder, besluttede jeg, at ZooLex skulle udvikles til at understøtte følgende leksikografiske funktioner i prioriteret rækkefølge:

9. L1-L2-oversættelse

10. Tilegnelse af faglig viden

11. L2-produktion

Den anden del af den teoretiske basis for ZooLex-projektet er de mere specifikke meta-leksikografiske overvejelser om virksomhedsleksikografi, som har en iboende eklektisk natur, hvilket bl.a. diskuteres i flere teoretiske bidrag, herunder Simonsen 2002a og 2002b og Simonsen 2005. Disse bidrag diskuterer specifikke teoretiske overvejelser i forbindelse med udvikling af virksomhedsspecifikke og organisationstilpassede leksikografiske virksomhedsordbøger, f.eks. TeleLex og ZooLex.

Virksomhedsleksikografi defineres som “den type funktionsbaserede leksikografiske overvejelser og løsninger, som anvendes i specifikke virksomheder og organisationer og har som omdrejningspunkt brugeren, virksomheden, leksikografi, teknologi og virksomhedskommunikation”, jf. f.eks. Simonsen 2005.

De metaleksikografiske overvejelser om brugerinvolvering, som f.eks. diskuteres i Simonsen 2002a og Simonsen 2002b spillede en stor rolle i ZooLex-projektet. Disse overvejelser, som benævnes “Active User Involvement” og “Lexicographic Democracy”, er principper, der angiver konkrete forslag til aktiv involvering af det omgivende leksikografiske miljø, hvilket i virksomhedsleksikografi både forstås som brugeren og virksomheden som økonomisk entitet i alle faser af et virksomhedsleksikografisk udviklingsprojekt. Som det vil fremgå af diskussionen herunder, blev projektgruppen inddraget indgående i konceptionsfasen, ligesom den nu i version 3 og 4 af ZooLex stadig spiller en stor og vigtig rolle i forbindelse med det løbende, iterative udviklingsarbejde med ZooLex.

Også tankegangen om at inddrage det omgivende leksikografiske miljø – organisationen eller virksomheden – spillede en stor rolle i forbindelse med ZooLex-projektet. Som det anføres i bl.a. Simonsen 2002a har en virksomhed kun ét formål med overhovedet at gå ind i virksomhedsleksikografiske projekter – de skal være værdiskabende eller skal sikre, at virksomhedens medarbejdere sparer tid. Med andre ord skal virksomhedsleksikografi være direkte værdiskabende og betyde noget på bundlinjen. Af denne åbenlyse grund skal virksomheden og organisationskulturen være en del af de faktorer, der skal tages højde for i forbindelse med udvikling af virksomhedsordbøger, og af samme grund vil indkøb og implementering af hyldeprodukter aldrig blive en succes, og

forestillingen om, at teknologi er noget, der blot kan hældes ind i en organisation, er fejlagtig, hvilket Simonsen 2002a blandt andet diskuterer. Simonsen 2002a foreslår i øvrigt anvendelsen af et såkaldt “dual-focus approach”, hvilket også blev anvendt i ZooLex-projektet. Et “dual-focus approach” forudsætter en stillingtagen til såvel leksikografiske spørgsmål som virksomhedsorganisatoriske spørgsmål. Virksomhedens struktur, organisering og værdier dikterer i høj grad den måde, den pågældende virksomhed kommunikerer på, hvilket forsknings- og udviklingsprojekter i de tre meget forskellige virksomheder TDC A/S, København Zoo og nu senest Fagerberg A/S klart viser. Det er derfor helt afgørende i virksomhedsleksikografiske projekter at tage temperaturen på den pågældende virksomhed og udvikle virksomhedsordbogen i overensstemmelse med såvel de leksikografiske behov som de virksomhedsorganisatorisk affødte behov. Kjøl-ler 1997:101 skriver meget rammende:

... når du indkaldes som rådgiver i kommunikation og sprog, så kommer du absolut ingen steder uden et godt kendskab til kulturen. Kommunikationen og sprogbrugen i virksomheden kan slet ikke forstås uden at man samtidig forstår kulturen omkring det sagte og skrevne... (min understregning).

Derfor skal en virksomhedsordbog udvikles og designes i overensstemmelse med de leksikografiske behov i den pågældende virksomhed og i overensstemmelse med organisationskulturen i den pågældende virksomhed.

Også metaleksikografiske overvejelser om internetleksikografi har spillet en rolle for teoriudviklingen i ZooLex-projektet, idet mediet helt naturligt var internettet. Især Simonsen 2002a, Simonsen 2004, Almind 2005 og DeSchryver/Prinsloo 2004 har spillet en rolle for ZooLex-projektet. Simonsen 2004 foreslår ti handlingsorienterede regler i forbindelse med udvikling af internet-baserede leksikografiske artefakter på basis af en detaljeret empirisk undersøgelse af 500 udvalgte internetbaserede leksikografiske opslagsværker, og disse regler og overvejelser har været anvendt i ZooLex-projektet. Endelig har DeSchryver/Prinsloo 2004 og Almind 2005 været nyttige i forbindelse med udvikling af især den underliggende søgemaskine samt grænsefladen i ZooLex.

2. Empirisk basis

Den empiriske basis for ZooLex-projektet udgøres af flere forskellige værdifulde typer af data. Først og fremmest har erfaringer og forskningsresultater fra TeleLex-projektet naturligvis spillet en stor rolle. Denne forskning diskuteres i Simonsen 2002 og omfattede blandt andet en række undersøgelser af brugerne i den pågældende organisation. Belært af erfaring blev en lidt anden fremgangsmåde valgt i forbindelse med ZooLex-projektet, og der blev i stedet for først gennemført en grundig analyse af virksomheden København Zoo. Denne analyse og den efterfølgende leksikografiske profil var dermed også en vigtig del af den empiriske basis.

Der blev også gennemført i alt tre interviews med syv udvalgte personer fra København Zoo, og disse interviews blev optaget på bånd. Disse værdifulde data var en anden del af den empiriske basis og pegede samstemmende på udvikling af et værktøj, der kunne hjælpe både sprogeksperten og den “almindelige” medarbejder til at løse forskellige opgaver, herunder især oversætte tekster fra dansk til engelsk, få svar på højt specialiserede spørgsmål om zoologiske forhold samt endelig skrive tekster på engelsk. En analyse af interviewdataene afslører, at respondenternes udsagn bedst kan sammenfattes i følgende fire overordnede temaer, som vist herunder.

Hvem skal bruge ZooLex?

Hvad skal de bruge ZooLex til?

Hvordan skal ZooLex se ud?

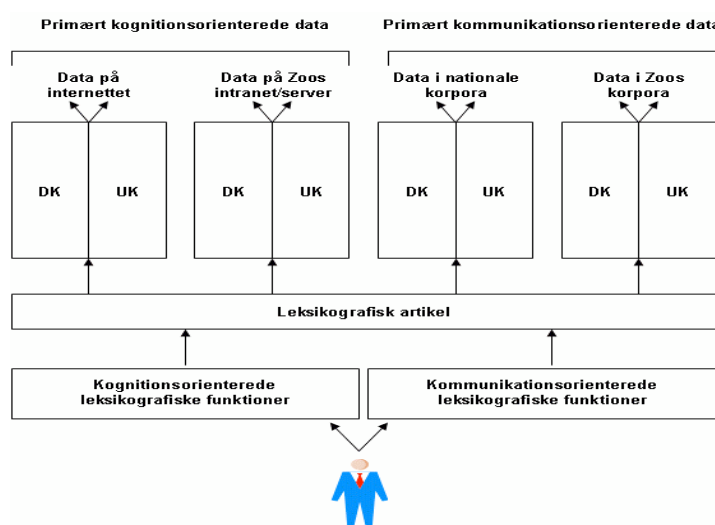
Hvordan sikres vedligeholdelse og opdatering af ZooLex?

Endelig har erfaringer og data fra tidligere it-udviklingsprojekter samt data fra blandt andet den empiriske undersøgelse af 500 udvalgte internetbaserede leksikografiske artefakter, der i øvrigt diskuteres i Simonsen 2004, været en værdifuld empirisk ressource at kunne trække på i forbindelse med især udvikling af menustruktur, søgemaskine samt visningsbilledet.

3. Konvergensprincippet

Med henblik på at tilfredsstille de behov, som brugeren og virksomheden København Zoo havde, blev konvergensprincippet udviklet. Simonsen 2002a diskuterer en forløber til disse overvejelser, men konvergensprincippet anno 2006 er i langt højere grad end den forrige version rettet mod at understøtte specifikke leksikografiske funktioner, hvilket nedenstående figur i øvrigt også illustrerer.

Konvergensmodellen ser således ud:

Konvergensprincippet blev som sagt udviklet med henblik på at understøtte de to leksikografiske funktioner så optimalt som muligt og med henblik på at sikre, at virksomhedsordbogen er værdiskabende og nem at opdatere og vedligeholde for virksomheden. Det sidste spiller en stor rolle for langt de fleste virksomheder, idet de medarbejdere, som får ansvaret for opdatering og vedligeholdelse af virksomhedsordbogen, typisk ofte har det som en sekundær opgave ved siden af deres almindelige arbejdsopgaver. Derfor skal opdatering og vedligeholdelse faciliteres, hvilket blandt andet er gjort i ZooLex ved at udvikle et fuldt integreret redaktionsmodul, som kun de ansvarlige redaktører i København Zoo har adgang til, se også diskussionen af ZooLex herunder.

Modellen herover illustrerer, at en bruger i princippet kan stå i to overordnede situationer, selvom der selvfølgelig i praksis er stort overlap mellem de to.

Hvis brugeren står i en kommunikationsorienteret situation, dvs. i en situation, hvor han skal skrive eller oversætte en tekst, så får han for det første adgang til konventionelle kommunikationsorienterede data i selve den leksikografiske artikel, hvis man ellers kan tale om "artikel" i et dynamisk ASP-opbygget skærbillede, og for det andet, som modellen illustrerer, også adgang til kommunikationsorienterede data i Korpus 2000 og British National Corpus og ikke mindst fra det danske zoologiske korpus og det engelske zoologiske korpus, som i øjeblikket består af knap 6500 dokumenter.

Søgningerne i hhv. Korpus 2000, British National Corpus og de to virksomhedsspecifikke zoologiske korpora er i den nuværende version af ZooLex bundet op på hhv. lemmaet og ækvivalenten, således brugeren kun skal klikke på enten et link eller et ikon for at få adgang til særdeles relevante kommunikationsorienterede konkordanslinjer indeholdende hhv. det danske lemma og den engelske ækvivalent.

Udfordringen i de fremtidige versioner af ZooLex er at udvælge og begrænse antallet af konkordanslinjer, således at brugeren får færre hits at vælge imellem, og en mulig udviklingsmulighed var at binde hvert lemma og ækvivalent til en enkelt søgning i de pågældende korpora eller automatisk ekstrahere de relevante konkordanslinjer og integrere dem i selve artiklen.

Hvis brugeren står i en kognitionsorienteret situation, dvs. han er i en situation, hvor han har behov for at få et svar på et eller flere spørgsmål, så indeholder selve den leksikografiske artikel konventionelle kognitionsorienterede data i form af især definition og eksempel, men brugeren får især relevant kognitiv hjælp, når han klikker på enten et link eller et ikon inde i selve artiklen, hvilket aktiverer en søgning på hhv. Google og på København Zoos eget websted på begge sprog, idet søgningerne ligeledes her er bundet op på hhv. det danske lemma og den engelske ækvivalent.

Også her er udfordringen i de fremtidige versioner af ZooLex at udvælge og begrænse antallet af hits til de sider, som i særdeleshed er relevante for brugerens kognitive behov, og en mulig udviklingsmulighed var igen at udvælge specifikke kognitionsrelevante websites, eller endda udvalgte tekstpassager fra websites, som er specielt relevante for spørgsmål, der kunne relatere sig til det pågældende lemma.

Disse udfordringer vil blandt andet blive forsøgt løst ved at udvikle og implementere en teoretisk model for en fuldstændig metadatabaseret søgning, hvilket dog til en vis grad forudsætter forudgående manuel eller automatisk metadatatagging af relevante dokumenter. En tidlig udgave af en sådan model diskuteres i øvrigt i Simonsen 2005 og i Leroyer/Simonsen 2005.

4. ZooLex

ZooLex består af to integrerede moduler. ZooLex indeholder i den nuværende version sprogene dansk, engelsk og latin, men er forberedt til at blive endnu mere multilingval, idet der er oprettet felter til svensk, tysk og fransk. ZooLex indeholder i den nuværende version primært lemmata fra København Zoos dyrebestandliste, men igangværende korpusarbejde vil betyde en voldsom vækst i antallet af lemmata fra de nuværende meget beskedne ca. 500 lemmata til ca. 20000 lemmata i de kommende versioner.

Det første modul er redigeringsmodulet ZooLexEditor, som kun de udpegede redaktører i København Zoo har adgang til, og selve virksomhedsordbogen ZooLex. Begge moduler er naturligvis udviklet på basis af København Zoos egen websideskabelon, således både farver, fonte, design etc. er det samme som for resten af virksomhedens øvrige websider.

Redigeringsmodulet ZooLexEditor blev udviklet med henblik på hurtig og effektiv indtastning, redigering og sletning for øje. Redigeringsmodulet er udviklet på basis af en konventionel ASP-drevet formular, hvor samtlige indtastningsfelter er samlet på én enkelt side af hensyn til brugervenligheden. For at øge indtastningshastighed og ikke mindst sikre ensartethed i de indtastede data henter de enkelte formularfelter prædefinerede data fra databasen, og redaktører skal således f.eks. "blot" vælge den rigtige ordklasse i en dropdown-liste. Dropdown-listerne er i øvrigt også indbyrdes afhængige, hvilket betyder, at når redaktøren har valgt f.eks. ordklassen substantiv i feltet ordklasse, så vil det næste felt med morfologiske oplysninger kun indeholde prædefinerede morfologiske oplysninger for substantiver. En detaljeret diskussion af de mange muligheder i redigeringsmodulet og af, hvordan redaktørerne kan planlægge og uddelegere det redaktionelle arbejde helt ned på feltniveau, vil dog af pladsmæssige hensyn ikke blive diskuteret yderligere i denne artikel.

Virksomhedsordbogen ZooLex, som er den del af ZooLex, som medarbejderne i København Zoo har adgang til, blev udviklet på basis af ovenstående metaleksikografiske overvejelser og i tæt samarbejde med projektgruppen i København Zoo. Hele Zoo-

Lex er i øvrigt udviklet og programmeret vha. "mainstream software", dvs. software fra Microsoft og vha. et Microsoft server scripting sprog som Active Server Pages (ASP). Dette valg blev dikteret af den kendsgerning, at København Zoo netop bruger denne type software og dermed ikke skal investere nyt for at få en virksomhedsordbog, ligesom performans og brugervenlighed i MS SQL Server 2005 i kombination med ASP ganske enkelt er uovertruffen.

Af pladsmæssige hensyn vises kun følgende skærmbillede fra ZooLex. Som det fremgår af skærmbilledet har brugeren adgang til 11 menupunkter i venstre side af skærmbilledet. Til disse menupunkter knytter sig nogle få kommentarer.

Menupunkt 2-5 fra oven understøtter alle fire de identificerede leksikografiske funktioner. Den korte version af skærmbillederne, f.eks. Dansk-Engelsk Kort indeholder dog ikke felterne morfologi og definition, hvilket var et specifikt ønske fra projektgruppen.

Menupunkt 6-8 fra oven blev udviklet efter ønske fra især zoologerne og biologerne, som i visse situationer også havde behov for en mere systematisk tilgang til de leksikografiske data. F.eks. ønskede de at kunne hente alle data i databasen, som var ordnet under den zoologiske klasse Pattedyr. København Zoo opererer med syv overordnede klasser, som er den taksonomi, der blev anvendt i skærmbillederne under menupunkt 6-8. Det eneste, der adskiller de tre skærmbilleder, er rækkefølgen af sprog. Denne taksonomi er dog i de kommende versioner af ZooLex fuldt integreret i det primære søgeskærmbillede, således at man både kan søge efter lemma globalt i hele databasen samt søge på basis af lemma kombineret med en zoologisk klasse.

Menupunkt 9 fra oven dækker over en foreløbig metadatasøgningsfunktion, som dog langt fra er færdigudviklet. Ideen med metadatasøgningsmuligheden er, at brugeren ikke kun skal kunne søge på lemmaet, men også metadata som dokumenttype, kommunikationssituation, genre, sprog, dato, forfatter etc., hvormed brugeren også vil kunne få adgang til udvalgte kommunikationsrelevante data på dokumentniveau, hvilket i en tidlig udgave af et metadatakoncept i øvrigt diskuteres i Simonsen 2005 og Leroyer/Simonsen 2005. Udfordringen i de kommende versioner af ZooLex bliver blandt andet også at færdigudvikle metadatakonceptet og udvikle søgegrænsefladen, således at brugeren vil kunne sammensætte sin søgning optimalt.

Menupunkt 10 fra oven er en konventionel feedback-formular, hvor medarbejderne i København Zoo kan indsende forslag til nye lemmata samt forslag til rettelser. Denne form for brugerinvolvering diskuteres i øvrigt i Simonsen 2002b.

Menupunkt 11 fra oven er et link til ZooLexEditor, som er redigeringsmodulet, som allerede er blevet diskuteret ovenfor.

For at vise relevansen af de metaleksikografiske overvejelser i form af konvergensprincippet vil jeg i det følgende tage udgangspunkt i en konkret brugersituation, hvor brugeren Morten er ved at oversætte en videnskabelig tekst fra dansk til engelsk. Teksten handler om latterfugle og er fyldt med højt specialiserede udtryk om netop latterfugle.

Morten har i denne forbindelse et stort kognitivt behov, idet han i forbindelse med oversættelse af en tekst med et højt specialiseret fagsprogligt indhold har mange spørgsmål. Han ved f.eks. ikke, hvad en latterfugl er, hvorfor den hedder en latterfugl, hvordan den ser ud, hvad den spiser, og hvor den lever etc. Morten har brug for svar på disse spørgsmål for overhovedet at kunne oversætte den danske tekst til engelsk så adækvat som muligt, og det første, han gør, er at søge på lemmaet "latterfugl" i søgeskærmbilledet.

Det skærmbillede, han får frem, ser således ud:

The screenshot shows the ZooLex website interface. At the top, there's a navigation bar with 'ZooLex' and a search bar. Below that, a header section with a 'Zoo' logo and the text 'Vi har også gråspurve'. The main content area is titled 'Her er resultatet af din søgning' (Here is the result of your search). It features a table with linguistic data for the word 'latterfugl' (Laughing Jackass) in Danish and English. The table includes columns for Dansk, Dansk ordklasse, Dansk morfologi, Dansk synonym, Dansk definition, Dansk eksempel, Engelsk, Engelsk ordklasse, Engelsk morfologi, Engelsk synonym, Engelsk definition, Engelsk eksempel, Klasse, and Orden. Below the table, there are sections for 'Dansk websøgning - Google DK' and 'Engelsk websøgning - Google UK', each with a search bar and a 'Kognitiv funktion' (Cognitive function) button. There are also sections for 'Dansk korpusøgning - Korpus 2000' and 'Engelsk korpusøgning - BNC', each with a search bar and a 'Kommunikativ funktion' (Communicative function) button. The bottom of the page shows a Windows taskbar with various icons and the system clock.

Dansk	Dansk ordklasse	Dansk morfologi	Dansk synonym	Dansk definition	Dansk eksempel	Engelsk	Engelsk ordklasse	Engelsk morfologi	Engelsk synonym	Engelsk definition	Engelsk eksempel	Klasse	Orden
latterfugl	Sub	eni -en, -e, -ene		Latterfuglen er en stor australsk isfugl med hvide fjer og brune vinger. Navnet kommer fra latterfuglens stemme, der lyder som et menneskes latter.	Latterfuglen lever parvis og efter parringen bygger hannen og hunnen reden i fælleskab i et hult træ eller i et termitbo.	kookaburra	Noun	-y -s	laughing jackass	Kookaburras are 17 inches high, their upper parts are dark brown, the wings spotted gray-blue. A white band separates the head from the body. There is a dark stripe through the eye, and the under parts are white. The strong bill is black.	Kookaburras, also known as Laughing Jackasses, are from the family Kingfishers.	Fugle	Skrigfugle

Som det fremgår af skærbilledet herover, er øverste halvdel af skærbilledet det, man kunne kalde den konventionelle del af den leksikografiske artikel. Den nederste halvdel af skærbilledet er derimod baseret på den udviklede konvergensmodel.

Skærbilledet indeholder en række felter. Morten har adgang til kommunikationsorienterede data (dansk, dansk ordklasse, dansk morfologi, dansk synonym, engelsk, engelsk ordklasse, engelsk morfologi og engelsk synonym) og kognitionsorienterede data (dansk definition, dansk eksempel, engelsk definition, engelsk eksempel, klasse og orden). Men som det også fremgår, er Mortens kognitive behov ikke dækket helt vha. den konventionelle leksikografiske artikel.

Men dette behov dækkes ved hjælp af konvergensprincippet, hvor Morten kan vælge at klikke på Dansk websøgning, Engelsk websøgning, Dansk intranet-søgning og Engelsk intranet-søgning for at få svar på nogle af sine spørgsmål, se også skærbilledet ovenfor, hvor det med pile indikeres, hvilke ikoner/links, der understøtter hhv. kognitive leksikografiske funktioner og kommunikative leksikografiske funktioner.

Den danske websøgning åbner webstedet www.dyrebrevkassen.dk, hvor der bliver beskrevet en række facts om latterfugle, blandt andet oplysninger om deres habitat, udbredelse, udseende, parringsmønstre, og hvorfor de hedder latterfugle. Den engelske websøgning åbner webstedet <http://en.wikipedia.org/wiki/Kookaburra>, hvor der ligeledes bliver svaret på de fleste af de spørgsmål, han havde i forbindelse med teksten.

Også de sidste to søgninger på København Zoos eget websted/server giver Morten virksomhedsspecifikke oplysninger om latterfugle på begge sprog. Mortens kognitive behov er således dækket, og han kan nu gennemføre søgninger efter kommunikative data.

Ud over de konventionelle kommunikative data, som vist ovenfor i første halvdel af skærbilledet, kan Morten ligeledes her gennemføre søgninger efter kommunikative data i nederste halvdel af skærbilledet. Han har behov for yderligere kommunikative data, som kan støtte ham i forbindelse med oversættelsen.

Den første søgning er i Korpus 2000. Ved at klikke på linket får Morten f.eks. samtlige bøjningsformer, ligesom der vises en række vigtige ordforbindelser på dansk. Den anden søgning er i British National Corpus, og her får Morten tre konkordanslinjer med ækvivalenten "kookaburra". F.eks. får han her adgang til to konkordanslinjer, der viser to vigtige ordforbindelser, som han kan bruge til at oversætte teksten med.

De to første kommunikative søgninger i hhv. Korpus 2000 og British National Corpus er, som det fremgår, søgninger i almensproglige korpora, og der vil derfor være situationer, hvor disse korpora ikke indeholder relevante konkordanslinjer. For at råde bod på dette blev søgningerne i de to parallelle virksomhedsspecifikke zoologiske korpora udviklet. Når Morten således enten klikker på Dansk eller Engelsk korpus søgning – Zoo, får han direkte adgang til konkordanssøgninger i virksomhedens egne dokumenter og dermed til en guldgrube af kommunikative data. Morten søger som sagt i et tekstkorpus på ca. 6500 dokumenter.

Ved hjælp af ZooLex har Morten for det første fået dækket sine kognitive behov og ved nu en del om latterfugle, ligesom han har fået dækket sine kommunikative behov i form af særdeles relevante morfologiske oplysninger samt ordforbindelser.

5. Konklusion

Denne artikel diskuterede de metaleksikografiske overvejelser i forbindelse med udvikling og implementering af virksomhedsordbogen ZooLex i København Zoo. Med henblik på at tilfredsstille de kognitive og kommunikative behov hos brugerne blev konvergensprincippet udviklet. Konvergensprincippet indebærer, at brugeren, ud over de konventionelle leksikografiske data også har adgang til otte automatiske søgninger på hhv. internettet, på København Zoos egen server/website, i nationale almensproglige korpora samt i fagsproglige, virksomhedsspecifikke korpora. Yderligere forskning og udvikling af nye versioner af ZooLex er dog påkrævet med henblik på at udvikle en bedre metadatabaseret søgefunktion. Sammenfattende argumenterer jeg i denne artikel for en større konvergens af den enkelte leksikografiske artikel og af integrerede søgninger på internettet, København Zoos intranet, i nationale almensproglige korpora samt i specifikke fagsproglige virksomhedskorpora med henblik på at tilfredsstille både medarbejdernes og virksomhedens krav til en værdiskabende virksomhedsordbog.

6. Bibliografi

- Almind, Richard 2005: Designing Internet Dictionaries. I: *Hermes* 34, 2005, 37-54.
- De Schryver, G.-M./Joffe, D. 2004: On How Electronic Dictionaries are Really Used. I: G. Williams & S. Vessier (red.). 2004. *Proceedings of the Eleventh EURALEX International Congress, EURALEX 2004, Lorient, France, July 6-10, 2004*: 187–196. Lorient: Faculté des Lettres et des Sciences Humaines, Université de Bretagne Sud.
- Kjøller, Klaus 1997: *Image – effektive råd til virksomheden om sprog og kommunikation*. Akademisk Forlag.
- Leroyer, Patrick & Simonsen, Henrik Køhler 2005: Contexte d'utilisation, contexte de communication: la double identité du dictionnaire d'entreprise. I: Mots, Termes et Contextes, Actes des septièmes Journées scientifiques du réseau de chercheurs, *Lexicologie, Terminologie, Traduction*, Bruxelles, Belgique, 8-10 septembre, 2005, 283-298.
- Simonsen, Henrik Køhler 2002a: TeleLex – Theoretical Considerations on Corporate LSP Intranet Lexicography: Design and Development of TeleLex – an Intranet-based Lexicographic Knowledge and Communications Management System.

- Simonsen, Henrik Køhler 2002b: User Involvement In Corporate LSP Intranet Lexicography. I: *Lexicographica – Series Maior. Proceedings of the Eleventh International Symposium on Lexicography, May 2-4, 2002 at the University of Copenhagen*.
- Simonsen, Henrik Køhler 2004: Lexicographic Internet Reference Works: A Curse or a Blessing? I: *Proceedings on First International Conference on Hispanic Lexicography, 14-18 September 2004, Universidade de Coruna, Coruna, Spain* (i trykken).
- Simonsen, Henrik Køhler 2005: Corporate Communication and Corporate Lexicography: A Value-Adding Combination. I: *Proceedings from the 7th European Convention – The Association for Business Communication, 26-28 May, 2005, Copenhagen, Denmark: Business Communication: Making an Impact*, Editor Anne Marie Bülow-Møller. Downloadet 16. december 2006 fra <http://www.businesscommunication.org>.
- Tarp, Sven 2006: Leksikografien i grænselandet mellem viden og ikke-viden: Generel leksikografisk teori med særlig henblik på lørnerleksikografi. Handelshøjskolen i Århus.

Svensk-Dansk Ordbog – en præsentation

Af Kjeld Kristensen

Svensk-Dansk Ordbog udarbejdes i Det Danske Sprog- og Litteraturselskabs regi. Ordbogen er tænkt som en afløser for Valfrid Palmgren Munch-Petersen og Ellen Hartmanns nu 50 år gamle ordbog. Den nye ordbog skal udgives på papir, med mulighed for senere elektronisk publikation. Ordbogen skal rumme 45.000-50.000 opslagsord. Den udarbejdes i perioden 1. oktober 2004 – 1. oktober 2009 af en redaktion, der består af Kjeld Kristensen (ledende redaktør), Else Bojsen og Pernille Folkmann. Projektet finansieres af A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal, Nordplus sprog under Nordisk Ministerråd samt Nordisk Kulturfond.

I foredraget som denne artikel bygger på, blev nogle udvalgte emner i tilknytning til ordbogsarbejdet omtalt: Ordbogens funktionalitet, udvælgelse af opslagsord, ordbogsartiklernes struktur, herunder nogle nyskabelser, og falske venner.

Ordbogens funktionalitet

Inden for moderne leksikografi og metaleksikografi er begrebet funktionalitet blevet det store dyr i åbenbaringen, dog mere for nogle end for andre. Men enhver leksikograf bør gøre sig overvejelser over hvem den ordbog man vil lave, henvender sig til, og hvilke funktioner den skal hjælpe de påtænkte brugere med. På DSL's hjemmeside står der følgende i den korte præsentation af Svensk-Dansk Ordbog:

Ordbogen skal indeholde ca. 50.000 opslagsord, såvel farlige ord, lumske ligheder og andre svære ord som almindelige svenske ord der ikke eller kun ubetydeligt afviger fra de tilsvarende danske. Målgruppen skal være bred og vil i sagens natur især omfatte danskere med behov for at få oplysninger om svenske ord og udtryk; det er, foruden en stor almenhed, skoleelever, studerende, oversættere og ansatte i offentlige og private virksomheder med svensk-danske interesser. Det er tanken at ordbogen skal oplyse bredt om svensk sprog sådan at den ikke blot kan løse brugerens specifikke problem med dette eller hint bestemte svenske ord eller udtryk, men også give den interesserede bruger yderligere oplysninger [om svensk sprog].

Ordbogen er altså først og fremmest beregnet for danskere; det er den primære målgruppe. Hertil kommer færing, islændinge, grønlændere og andre der har dansk som indgangsportal til det skandinaviske sprogområde. Funktionaliteten beskrives i præsentationen som det at oplyse snævert om et givet problem inden for den del af sproget som man kalder leksikon, ordforråd, og bredt om svensk sprog i almindelighed. Danskeres forståelse af svensk er altså den primære funktion. Men ordbogen skal have både en passiv og en aktiv funktion for danskere: Det skal være en passiv ordbog for forståelse af svensk og i forlængelse af det en aktiv ordbog til brug for oversættere ved deres produktion af danske oversættelser fra svensk. Den passive funktion tilgodeses ved at man på den ene eller den anden måde sørger for at den danske bruger kommer til at forstå hvad et givet svensk ord eller udtryk betyder; det kan gøres ved hjælp af en eller flere ækvivalenter eller definitioner; det kommer sig måske ikke så nøje, for den semantiske og denotative ækvivalens er hovedsagen. Skal man også tilgodeses oversætterne, må man i højere grad sørge for at ikke alene den semantiske, men også den pragmatisk og konnotative ækvivalens er til stede. Det betyder at man skal spare på ækvivalenternes antal, så vidt muligt undgå definitioner og sigte mod det ene og rigtige ord eller udtryk der slår hovedet på sømmet betydningsmæssigt og stilistisk. Med et eksempel, forskellige udtryk for *dø*, blev det ved foredraget søgt demonstreret hvordan vi betjener både oversættere der bruger ordbogen både passivt og aktivt, og andre der kun bruger den passivt.

Vi sigter altså først og fremmest på at give én, evt. to helt dækkende ækvivalenter, men betydningsforklarer hvis det er nødvendigt.

Som dansker kan man få brug for ikke alene en svensk-dansk ordbog, men også en dansk-svensk ordbog, fx hvis man en sjælden gang skal producere noget på svensk eller oversætte fra dansk til svensk. Omvendt kan en svensker få brug for en svensk-dansk ordbog til produktion af dansk. Men svenskeren vil finde den svensk-danske ordbog utilstrækkelig til dette formål, for ordbogen indeholder ikke oplysninger om de danske ækvivalents bøjning og om de danske substantivers køn, heller ikke om ordenes udtale. Sådan vil det også være med vores svensk-danske ordbog. Svenskeres brug af ordbogen er en sekundær funktion i første omgang. Men hvis man senere som led i en elektronisk publicering kan linke de danske ækvivalenter til de danske ord i DSL's ordnet.dk, åbner der sig videre perspektiver for svenskeres aktive brug af den svensk-danske ordbog til produktion af dansk.

Udvælgelse af opslagsord

Hvordan finder vi frem til de 45.000-50.000 opslagsord vi vil bringe i ordbogen? Her siger man rundtomkring til os: "I må have en ordbase". Ja, det var da dejligt hvis der fandtes sådan en ordbase, elektronisk eller ikke-elektronisk, med alle de ord vi skal have med, og kun dem. Kunne det fx være samtlige opslagsord i en stor ordbog over moderne svensk svarende til Den Danske Ordbog? For sådan en ordbog findes faktisk: Nationalencyklopedins ordbok (NEO), med over 60.000 opslagsord. Nej, den indeholder ikke det rigtige udvalg af opslagsord til en svensk-dansk ordbog fordi den overvejende er konciperet ud fra kriteriet hyppighed i moderne svensk. Vi må have et yderligere udvælgelseskriterium i spil, nemlig forskellen mellem svensk og dansk. Vi må sørge for at få de almindelige og måske lidt mindre almindelige ord i svensk med i ordbogen som volder eller kan volde en dansker problemer. Så kunne man gå til eksisterende svensk-danske ordbøger og nøjes med ordforrådet i dem, men enten er de for gamle og store eller ganske vist ny, men for små. Der er ingen snu-tagsløsning på problemet med at tilvejebringe ordudvalget til Svensk-Dansk Ordbog. Og slet ikke nogen elektroniske muligheder. Skulle vi fx bruge den svenske retskrivningsordbog, SAOL, som elektronisk kilde, skulle vi for det første betale et meget stort beløb til Svenska Akademien for retten dertil og for det andet løse det tekniske problem med at få de elektroniske data overført til rette plads i strukturen i det elektroniske redigeringsprogram iLex.

De to forskellige kriterier for udvælgelse, hyppighed i svensk og forskel mellem svensk og dansk, kalder på to grupper ordbøger som leksikografisk grundlag for lemma-selektionen: svenske modersmålsordbøger og svensk-danske ordbøger. Vi udnytter disse to grupper materiale ved manuel simulation af en automatisk metode som vi brugte på Den Danske Ordbog til udpegning af lemmakandidater. Som udgangspunkt bruger vi fotokopierede sider fra NEO hvor vi så med forskellige tegn i forskellige farver markerer ordenes forekomst i andre ordbøger. Mange markeringer tyder selvfølgelig på stærk kandidatur som opslagsord i Svensk-Dansk Ordbog og få eller ingen markeringer det modsatte.

Der er yderligere et par kilder som vi tager i betragtning, nemlig forekomst på nettet undersøgt med Google indstillet på svenske tekster, og forekomst i Språkbanken, som er en meget omfattende elektronisk tekstsamling bestående af avisartikler og fiktionsprosa. Vi har nogle supplerende kilder, bl.a. SAOL's seneste udgave og et par nyordsordbøger plus Svenska spåknämndens årlige nyordslister. Vi sørger desuden for at få mange finlandssvenske ord og udtryk med.

Proportionerne i ordbogens dækning af de forskellige bogstaver i alfabetet sørger vi for ved at beregne hvor mange procent hvert af alfabetets bogstaver fylder i NEO. Fylder et bestemt bogstav fx 4,0 procent af siderne i NEO, skal det have 4,0 procent af

45.000 opslagsord, dvs. 1800 opslagsord, hvis ordbogen bliver på 45.000 ord. Bliver den på 50.000 opslagsord, skal det pågældende bogstav have 2.000 opslagsord.

Efterhånden udvikler man en evne til at ramme nogenlunde rigtigt i forhold til de forudberegnete proportioner.

Ordbogsartiklernes struktur

Inden vi ser på ordbogsartiklernes struktur, har jeg en enkelt vigtig kommentar om ordbogens makrostruktur. Som man sikkert ved, alfabetiserer svenskerne Å foran Ä og Ö. Hvis man ikke ved det, tilhører man Svensk-Dansk Ordbogs kernebrugere, dem der regner med at alfabetiseringen er som på dansk: Æ, Ø, Å, og som derfor ikke får problemer med at slå ord med ét eller flere af disse bogstaver op i ordbogen. De står nemlig i ordbogen på dansk alfabetisk plads. Det vil vi nok blive kritiseret stærkt for af svenske kolleger, men ordbogen er altså beregnet for danskere, og dem vil vi betjene bedst muligt, også på dette punkt.

Under foredraget viste jeg nogle artikler som belyste forskellige aspekter af vores koncept. Det er der ikke plads til her. Her må jeg nøjes med at vise og kommentere en enkelt, større artikel, *näsa*. Jeg må understrege at den grafiske udformning ikke er den endelige.

näsa *sb.*, -n, näsor, näsorna

näse (på menneske, dyr el. genstand); **JF** nos; ◇ *han blödde från näsa och munn · jag är täppt i näsan* jeg er stoppet i næsen · *sticka näsan utanför dörren · båten vände näsan mot land; näsben, näsblod, näsdroppar, näsring*; □ potatisnäsa, □ uppnäsa; örnäsa
det är inte snutet ur näsan det er ikke så ligetil; ◇ *att realisera besparingarna på 1,5 miljarder euro blir inte snutet ur näsan*;
dra ngn vid näsan (ovfö.) tage ngn ved næsen;
få lång näsa få en lang næse;
gå dit näsan pekar gå lige frem efter næsen; ◇ *vara fri, obunden och gå dit näsan pekar*;
ha skinn på näsan have ben i næsen;
hålla för näsan holde sig for næsen; ◇ *det stank så jag fick hålla för näsan*;
knäppa ngn på näsan (för ngt) (dagl.) slå ngn oven i hovedet (med ngt); rive ngn (ngt) i næsen; **JF** näsknäpp;
◇ *jag ville inte knäppa honom på näsan, utan bara delge en av mina tankar*;
lägga näsan i blöt stikke næsen i noget der ikke vedkommer én; **SYN** lägga sig i
lägga/sätta näsan i vädret (dagl.) vende næsen i vejret (: dø);
mitt framför näsan på ngn lige for næsen af ngn;
peta näsan el. *peta sig i näsan* pille næse;
räcka lång näsa åt ngn række næse ad ngn;
skriva ngn ngt på näsan el. *skriva ngt på näsan på ngn* pådutte ngn ngt; prakke ngn ngt på; ◇ *man ska inte skriva folk på näsan hur de ska lösa sina vardagsproblem*;
sätta näsan i vädret stikke næsen i sky (: optræde overlegent);
ta på näsan (finl.sv.) tage noget ilde op; blive fornærmet

Efter opslagsord, ordklasse og bøjning følger ækvivalenten, hvis betydning vi specificerer i parentes; *näsa* betyder altså ikke hverken 'tjenstlig irettesættelse' eller 'bouquet'. Med **JF** henvises der til et betydningsbeslægtet ord, *nos*, der primært betyder 'snude (på et dyr)' og i dagligsproget 'snude, dvs. næse og mund hos et menneske'. Også ved ét af

sublemmaerne henvises der til et ord, denne gang et verbalsubstantiv der svarer til sublemmaet. Det er eksempler på at vi gerne vil give (og lære) ordbogsbrugeren lidt mere end hvad vedkommende i første omgang søgte. Det samme gælder synonymet under sublemmaet *lägga näsan i blöt*. Læg også mærke til det finlandssvenske udtryk til sidst. Vi påtager os en særlig forpligtelse til at behandle finlandssvenske ord og udtryk i ordbogen.

Nogle få linjer nede i artiklen optræder der fire førsteledssammensætninger i fed kursiv og tre andetledssammensætninger i ordinær, deraf de første to med henvisningspil. Af resursehensyn har vi dog måttet droppe ideen med at bringe andetledssammensætninger, men førsteledssammensætningerne bibeholdes. De fungerer som et supplement til ordbogens egentlige opslagsord; ofte står de på alfabetisk plads, og da de står med fed skrift, er de lette at finde. I en elektronisk udgave kan de slås op direkte, og ved at opsege førsteleddets danske ækvivalent i artiklen, kan man let finde ud af hvad de betyder, for andetleddet er nemlig altid transparent, sommetider helt sammenfaldende med det tilsvarende danske ord. Endelig kan man sige at de understøtter forståelsen af den aktuelle betydning ud over hvad ækvivalenten siger. Også suffiksaflædninger behandles på denne måde.

Som det måske kan ses i artiklen, er vi forholdsvis generøse med eksempler. Vi mener nemlig det har betydning at udsætte brugerne for konkret svensk sprog ud over hvad der er strengt nødvendigt. Ordbogen henvender sig også til folk med en bredere interesse for svensk sprog end den der blot består i at få at vide hvad et bestemt ord eller udtryk betyder. Hvis man er bredt interesseret i svensk sprog, kan det jo være at man ved et opslag i ordbogen lærer sig noget mere end det man umiddelbart søgte. Den mulighed vil vi gerne give brugerne, altså ved at vi giver lidt mere end man måske plejer i en nordisk tosprogsordbog.

Nogle af eksemplerne, med kursiv, har dansk oversættelse, i ordinær. Dette princip med svensk i kursiv og dansk i ordinær opretholdes i artiklen som helhed, bortset fra opslagsord og (måske) bøjningsoplysninger.

Ordet *näsa* skal ikke have udtaleoplysninger. Men ellers gives udtale (i IPA) der hvor den er nødvendig eller til hjælp for danske brugere. Fx ved forskellig trykfordeling i ellers parallelle ord: *ordentlig*, *egentlig*, *slagfärdig*, ved *g-* foran fortunevokal, ved *sk-*, *skj-*, *stj-* osv. foran fortunevokal, ved *k-* foran fortunevokal, og også ved orddannelser der er svære for en dansker at segmentere rigtigt, fx *skräppost* (ikke en ost, men *skräppost*, 'affalds-post, dvs. junkmail').

Jeg har nævnt at vi medtager ord og udtryk der er hyppige i svensk, og det gør vi uanset om de er helt eller delvis transparente i forhold til dansk. En stor svensk-dansk ordbog kan ikke nøjes med kun at vise forskellene mellem de to sprog; så ville den blive forholdsvis lille i omfang. Det er jo også en pointe i beskæftigelsen med nabosprog at man egentlig aldrig kan vide hvornår det hedder det samme i de to sprog, og hvornår det hedder noget forskelligt. Derfor må en stor svensk-dansk ordbog også vise lighederne mellem de to sprog, nogle af de utallige gange hvor et svensk ord eller udtryk virkelig betyder det man som dansker skulle tro, og bruges på præcis den måde man som dansker skulle tro. Ordbogen viser disse ligheder gennem mange helt eller delvis transparente sammensætninger, både som opslagsord og inde i artiklerne. Og det gør ordbogen også gennem medtagelse af mange fremmedord der er ens eller næsten ens i de to sprog. Nogle af disse fremmedord er måske ikke kendte af alle, og for at hjælpe de brugere der ikke er fortrolige med ethvert fremmedord, bringer vi sommetider efter ækvivalenten en betydningsangivelse. Måske har brugeren slået ordet op i den tro at det er et særligt svensk ord, får så at vide at det hedder det samme på dansk, og er derefter lige klog. Her giver vi igen lidt mere end som så, nemlig ved at give fremmedordet en kort betydningsforklaring. Man kan hævde at den slags oplysninger hører hjemme i en fremmed-

ordbog; vi foretrækker nu at servicere folk på stedet i stedet for at jage dem andre steder hen. Men naturligvis kan vi ikke gøre dette her konsekvent.

Falske venner

Problemet falske venner går også under andre betegnelser, bl.a. “lumske ligheder” og “farlige ord”. “False friends” er den gængse, jeg var lige ved at sige internationale, men så i hvert fald engelske betegnelse. Det er et problem af særlig interesse i forbindelse med nabosprog som svensk og dansk, hvor der jo er så mange ligheder, men også nogle bedrageriske betydningsforskelle mellem ellers næsten ens ord. Dem skal den svensk-danske ordbog gøre et særligt nummer ud af, og jeg vil vise hvordan man kan tænke sig det gjort.

Problemet kan spaltes op i to: absolut falske venner og delvis falske venner. En model for absolut falske venner, med et eksempel, ser sådan ud:

sv. *vintergäck* absolut falsk ven
da. *erantis*

sv. *snödroppe*
da. *vintergæk*

En absolut falsk ven i svensk er for en dansker ordet *vintergäck*; det betyder nemlig ‘erantis’. Jamen, når nu *vintergäck* ikke betyder ‘vintergæk’, men ‘erantis’, hvilket ord har man så i svensk som betyder ‘vintergæk’? Jo, det er *snödroppe*. Dette kompleks vil vi gerne fremhæve, også grafisk. Indtil nu gør vi det kun vha. en bestemt forhåndenværende struktur i iLex. Men rækkefølgen i den er ikke logisk, for det man som bruger spørger om, og det man som leksikograf gerne vil svare på, er netop: Når *vintergäck* ikke betyder ‘vintergæk’, hvad hedder ‘vintergæk’ så på svensk? Jeg kunne tænke mig at den bestemte struktur vi i øjeblikket bruger, skal tages ud af artiklen, og at der i stedet skal bringes en boks over eller under artiklen hvor der står noget i retning af dette her:

Det svenske ord *vintergäck* betyder ‘erantis’.
Vintergæk hedder *snödroppe* på svensk.

En model for delvis falske venner, med et eksempel, ser sådan ud:

sv. *måla*
da. *male* (med maling el. farver)

sv. *mala* delvis falsk ven
da. *male* (: findele)

Svensk har ordet *måla*; det betyder ‘male med maling el. farver’. Svensk har også ordet *mala*; det betyder ‘male, dvs. findele’. Hvis man som dansker støder på det svenske ord *mala* og tror det betyder ‘findele’, så har det svenske ord vist sig at være en rigtig ven. Men hvis man derimod tror det betyder ‘male med maling el. farve’, er man på gale veje; i det tilfælde er *mala* en falsk ven. Jamen, hvad er det så for et svensk ord der betyder ‘male med maling el. farve’? Jo, det er *måla*. Vist i form af en boks kan det se sådan ud:

Det svenske ord *mala* betyder ‘male, dvs. findele’.
Male i betydningen ‘male med maling el. farver’
hedder *måla* på svensk.

Man kan også tænke sig at disse bokse eller det der står i dem, blev samlet i et selvstændigt afsnit i ordbogen.

Jeg håber at den nye, store svensk-danske ordbog vil finde rigtig mange rigtige venner når den udkommer.

Alle ord er bevingede, men nogle er mere bevingede end andre

Pia Jarvad: *Bevingede Ord*, 7. udgave. Grundlagt af T. Vogel-Jørgensen. Gads Forlag, København 2006. 574 s., 299 kr., ISBN 87-12-03495-9.

Af Simon Skovgaard

Enhver generation af sprogbrugere slæber rundt på markeret historisk sprogods i form af arkaiske enkeltord, faste forbindelser, bevingede ord m.m. Størstedelen af ordforrådet er nedarvet (arveord, integrerede låneord), men kun en del af det udmærker sig som historisk i en samtidskontekst. Ofte registreres dette sprogstof pga. den lave frekvens ikke i moderne leksikografiske værker. Men hvor skal den der møder sådanne udtryk, så finde oplysning? Det er vel netop ofte de sjældent forekommende og ikke umiddelbart forståelige (bevingede) ord og forbindelser man søger forklaring på i et værk som *Bevingede Ord*.

Den nyeste udgave af Vogel-Jørgensens klassiker er Pia Jarvads, og med hendes revision har værket undergået en omfattende forandring. I forhold til forgængeren (6. udgave ved Poul Zerlang, 1990) er bogblokken en halv centimeter tykkere (mens sidens højde og bredde er omtrent uforandret). Sidetallet er derimod 150 mindre, og på de i alt 574 sider indeholdes udenværkerne (forord og indledning) og den alfabetiske del (s. 17-574). Ifølge bagsideteksten omtales “over 4500 bevingede ord” på disse sider. Et opslag møder læseren med uventet meget luft mellem sidernes to spalter. Det gør teksten indbydende og nemmere at orientere sig i og er en klar forbedring i forhold til sjetteudgaven. Derimod er det ærgerligt at sjetteudgavens navnerregister fattes. Navneregistret er praktisk når man ikke kan huske stort mere af et bevinget ord end ophavsmanden. Endelig har Jarvad en oversigt over sine “Kilder og hjælpemidler” (s. 14 ff.), men at den ikke er opdateret med hensyn til arvegodset fra Vogel-Jørgensen, fremgår klart af følgende eksempel: “*Ægget lærer hønen*. Talemåde hos Matras som noterer: *Ægget vil op og lære hønen*” (s. 562). Daniel Matras og hans *Proverbes* fra 1633 (udgivet i *Dan-*

marks gamle Ordsprog V, Kbh. 1981) er vist ikke kendt uden for en meget snæver kreds.

Som alene sidetallet og -layoutet antyder, er de “over 4500” indgange en nedgang i forhold til forgængerens (i forordet til sjetteudgaven angives antallet af bevingede ord til “omkring 15000”). Jarvad redegør i sin indledning for de principper der er lagt til grund for revisionen. Om kriterierne for udeladelse hedder det:

Udeladt er næsten alle ordsprog, talemåder, idiomer, faste forbindelser, mundheld og klicheer fordi de ikke opfylder det krav som ligger i definitionen af bevingede ord, nemlig at det skal kunne henføres til en bestemt person eller markant begivenhed som har forårsaget det bevingede ord. Også mange citater, aforismer, maksimer, inskriptioner og mottoer er udeladt fordi de ikke opfylder andre krav som ligger i definitionen af det bevingede ord, nemlig at det skal være kort, skal være brugt hyppigt i daglig tale og være velkendt for grupper af mennesker (s. 8 f.).

Den definition der her udfoldes og anvendes som kriterium, understreger altså ud over ophavet, korthed, frekvens og velkendthed. Lemmaselektionen til et værk som dette er naturligvis betinget af hvad man vil at brugeren skal kunne finde i bogen. Med den strenge insisteren på det tilgrundlagte kriterium er resultatet at en lang række indgange som brugeren forventer at finde i bogen, ikke forekommer. Det bliver særligt tydeligt fordi bogen er en revision af Vogel-Jørgensens akkumulerede samlinger – uden disse ville det måske ikke være så tydeligt hvad brugeren kan savne i Jarvads udgave. Omvendt er jo netop eksistensen af de tidligere udgaver det Rhodos der kan danses på, og Jarvad kan tillade sig at tilbyde læseren noget andet, nemlig en katalog over indholdet af bevingede ord i moderne dansk; den utilfredsstillende kan så (ofte) finde råd i en tidligere udgave. Tanken bag Jarvads bog er for så vidt god. En videnskabelig registrering af det moderne danske sprogs inventar af bevingede ord vil være en videnskabelig gevinst, men også en svær opgave. Et problem er åbenlyst at definere sit korpus, få afgrænset hvad “velkendt” vil sige – men netop på det punkt forekommer det oplagt at man ville kunne udmærke sig i forhold til Vogel-Jørgensens lidet stringente, subjektive skøn.

I stedet for at fokusere på det der er udeladt i forhold til Vogel-Jørgensens samling, kan man se på de dele der er kommet til. Inden da er det imidlertid oplagt at se på de ikke få steder hvor Vogel-Jørgensen er genbrugt. En stor del artikler er i udgangspunktet overtaget fra tidligere udgaver og bearbejdet. Denne bearbejdning rækker fra ændringer i interpunktionen til forkortning af teksten. Vogel-Jørgensens stil er rig på associationskæder og underholdende at læse. Det betyder at også oplysninger der egentlig har mindre med det aktuelle opslagsord at gøre, anføres. Det gør nok bogen lettere læselig, men man sidder tilbage med en følelse af at der er noget galt: “Det ekstrastof hører egentlig ikke hjemme her .. får jeg det også der hvor det hører bedre hjemme?”. Jarvad har luget ud i Vogel-Jørgensens artikler, men vedgår i forordet at “hans formuleringer titter (..) igennem flere steder”.

Nyt i forhold til Vogel-Jørgensen er en lang række moderne dannelser oftest hentet fra populærkulturen, og de politiske udtryk (fx fra anden verdenskrig) i ældre udgaver er blevet suppleret med nye bidrag fra moderne politik (se fx *gultæppe*). Sammenlign sjetteudgavens artikel:

O vé, o vé, o dobbelt vé – fra Lembckes
oversættelse af Shakespeare’s *En Skærsommernatsdrøm*, håndværkernes opførelse af *Pyramus og Thisbe*.

med Jarvads

oh v! oh v! oh w! Udtrykket skal læses op for at forstås. Det stammer fra Sonja Rindoms oversættelse af Carl Barks' Anders And-historie i bladet *Anders And & Co* i 1952. Anders And har fået job som professionel grædekone hos onkel Joakim, og det er Anders der siger denne replik. → Langtbortistan.

Her står det indforståede (Lembcke, den bestemte form af "håndværker") over for det eksplicitte, den klassiske dannelse over for den moderne dannelse. Eksemplet viser desuden en uheldig side ved Jarvads bog: Den tager ikke hensyn til pladsøkonomien, og det er et uskont træk ved et værk der har set sig nødsaget til at redigere adskilligt fra. Netop dér må man vel forvente at fremstillingen er koncis. Et andet eksempel på overflødig information (fra artiklen *Bond. James Bond*) er at "Den skotske skuespiller Sean Connery spillede rollen i 7 Bond-film, den seneste i 1983".

Når nu et af formålene med en ordbog over bevingede ord er at påvise disses ophav, er det uheldigt når bogens stil slører netop dette forhold. Følgende eksempel viser hvordan der lægges mere vægt på udtrykkets skæbne end dets ophav.

Davidstaden: *I David-Staden /
er guld på gaden / O Gud ske lov.* I
Henrik Pontoppidans erindringer,
1. Drengår, 1933, skriver digteren
at disse »dunkle linjer af Grundtvigs
berømte bryllupssalme« kastede
lys over en sag i Jerusalem hvor
en mand efter myndighedernes
mening uberettiget havde tjent en
formue på at opsamle og bortsælge
hundes efterladenskaber¹

De oplysninger vi præsenteres for her, omfatter efter det bevingede ord først hvad vi kan kalde en sekundærkilde med citat derfra (med artiklens eneste – og kursoriske – kildehenvisning). Nu hører Grundtvigs forfatterskab jo ikke til de mindste i dansk litteratur, og man ville som læser være taknemmelig for en præcisere henvisning – så meget desto mere som stedet ikke er fra Grundtvigs mest berømte bryllupssang ("Det er så yndigt at følges ad / for to som gerne vil sammen være"), men fra "Det er så yndigt at følges ad, / hvor banet vejen er på det jævne".² Bevares, stilen er charmerende, men når det bevingede ord tages for så velkendt som i den bagvendte præsentation her, snubler den læser der ikke kender "Grundtvigs berømte bryllupssalme" uden at blive stort klogere på andet end ordets flyveevne på et enkelt tidspunkt i den danske litteraturs historie.

Det er netop en force ved mange artikler at vi præsenteres for ordenes anvendelse uden for den oprindelige brug, for deres omdannelser, og altså flyveevne. Omvendt sidder man ikke sjældent med et spørgsmål på læben: Er det bevinget? Dér ville citater eller blot henvisninger på videnskabelig vis kunne have redegjort for forholdet.

¹ Artiklens indhold er næsten identisk med sjettedgavens (*I David-Staden ..*).

² Advokatsamfundets vejledning "Når det ikke længere er så yndigt at følges ad" og en antologi med titlen "Det er så yndigt at følges ad: danske erfaringer med Offentlig-Privat Partnerskab" antyder at Grundtvigs titel i sig selv er et bevinget ord. Det er ikke registreret hos Jarvad.

Andre eksempler på bagvendt artikelstruktur giver opslag der forsøger at bringe et bevinget ord på formel: *al xx's moder, store xx-dag*. Ideen med denne formel er for så vidt god, fordi den giver mulighed for at ekstrahere den stilistiske essens af det bevingede ord. Artiklen om *al xx's moder* viser dog at denne taktik slår fejl, det abstraherede lemma svarer ikke til artiklens indhold. Artiklen indledes med en (tvivlsom) betydningsfoklaring – ‘vigtigste, bedste, retfærdigste af xx’ – efterfulgt af en etymologi: “Udtrykket er i dansk lånt fra engelsk *mother of all battles*” der kun er dækkende for netop udtrykket *alle kriges moder*. Men artiklen signalerer med sit formellemma at sige noget mere generelt, og artiklen har da også flere eksempler på overført brug i moderne dansk og afsluttes med et tillæg til etymologien: “Udtrykket har forgængere: *England er alle parlamenters moder* .. Stammer fra en tale af John Bright i Birmingham 1865”. Af den rodede etymologiske redegørelse fremgår det derimod ikke at udtrykket er en bibellusion (1Mos.3.20) og i dansk er ældre end Irak-krig og Bright (jf. ODS *moder* 2 og 3.1). Forholdet er åbenlyst i den klassiske engelske bibeloversættelse: “And Adam called his wife's name Eve; because she was the mother of all living”.

Det er naturligvis med til at gøre gruppen af lemmaer uensartet at den udgøres af både egentlige bevingede ord og formaliserede sådanne. Værre fra et strukturelt synspunkt er de mange opslag der ikke er bevingede ord, men overbegrebsartikler. Genrebetegnelserne *gruk* og *wellerisme* er overtaget fra Vogel-Jørgensen.

Under opslagsordet *Asterix* anføres et bevinget ord: “**Asterix:** *De er skøre, de romere*”. Tanken er måske at samle bevingede ord der tager udgangspunkt i Uderzo og Goscinny's tegneserieverden under ét. Artiklen (der vist ikke står alene) repræsenterer en struktur der er væsensforskellig fra den alfabetiske.

Det er normalt anmelderens ret at påpege stavfejl og lignende. I indledningens afsnit “Modernisering af teksten” gøres der rede for det brugerhensyn der ligger bag at også Oehlenschläger-citater har substantiverne med små bogstaver og bolle-å. Men det er uklart hvorfor Oehlenschläger så forbliver Oehlenschläger, når Kierkegaard bliver til Kierkegård, og den mand der normalt kaldes Frederik Rostgaard, bliver til Friderich Rostgård. Egentlige fejl findes også: “Det gør ikke noget at være født i andegården, når man kun har ligget i et svaneæg” er ikke “Slutningslinjerne” nej, men næsten! i Andersens eventyr, og “Always look on the bright side of life” kan dårligt kaldes “Titelsangen” til en film med titlen “Life of Brian” (“Et herrens liv”). Men disse detaljer er nok at betragte som sten i den “mur af filologisk korrekthed” Jarvad giver en grausam Salbe (s. 11).

Jarvads forsøg på at rydde op i Vogel-Jørgensens samling må hilses velkommen. Men man må som bruger være sig bevidst at denne oprydning har betydet at meget man har vænnet sig til at kunne finde hos Vogel-Jørgensen, er smidt ud. Jarvad forsvare sin praksis med at der inden for den seneste tid (10 år) er udkommet ordsprogs-, idiom- og aforismeordbøger der kan afbøde savnet af disse udtryk i hendes bog. Desværre præciserer hun ikke hvilke af disse der er særligt gode. Jarvads bog gør ikke ældre udgaver af *Bevingede ord* overflødig, men den supplerer dem med ord og udtryk fra især populærkulturen.

Nye ordbøger 2006

Igen i år bringer vi en oversigt over ordbøger, der udkom i Danmark i 2006. Den indeholder ikke alfabetiske opslagsværker af enhver art, da det ville være en uoverkommelig opgave at registrere og næppe heller særlig anvendeligt for LEDA-Nyts læsere. I oversigten er medtaget helt nye ordbøger samt nye udgaver af eksisterende ordbøger, men ikke uændrede genoptryk (oplag). Hvis en ny udgave er uændret, fx pga. nyt forlag eller andet format, er det markeret med *(uændret)*.

- Bevingede Ord** af Pia Jarvad, 7. udgave, Gads Forlag, 2006.
- Billedordbog dansk** af Henrik Dahl, 1. udgave, Alinea, 2006.
- Dansk-Engelsk Juridisk Ordbog** af Helle Pals Frandsen, 2. udgave, i serien Gyldendals Fagordbøger, Gyldendal, 2006.
- Dansk Fremmedordbog**, cd-rom, 1. udgave, Gyldendal, 2006.
- Dansk-Spansk Juridisk Ordbog** af Torben Henriksen, 1. udgave, i serien Gyldendals Fagordbøger, Gyldendal, 2006.
- Engelsk-Dansk/Dansk-Engelsk Ordbog – Large** af Anna Garde, 4. udgave (uændret), i serien De Stribede Ordbøger, Gyldendal, 2006.
- Engelsk-Dansk Erhvervsordbog** af Birger Andersen, Karin Balsgart og Sven Tarp, 1. udgave, i serien Gyldendals Fagordbøger, Gyldendal, 2006.
- Engelsk-Dansk Økonomisk ordbog** af Annemette Lyng Svensson, 5. udgave, Samfundslitteratur, 2006.
- Erhvervsøkonomisk ordbog** af Børge Rasmussen, 1. udgave, Academica, 2006.
- Folkeskolens tværfaglige ordbog** af Anja Kvols et al., 3. udgave, Words2you, 2006.
- Fransk-Dansk/Dansk-Fransk Ordbog – Large**, med cd-rom, af Ea Tryggvason Bay, 2. udgave (uændret), i serien De Stribede Ordbøger, Gyldendal, 2006.
- Illustrated building dictionary: dansk-engelsk/English-Danish** af Ulrik A. Hovmand, 1. udgave, Huset Hovmand, 2006.
- Min første røde ordbog – Engelsk** af Dorte Maria Buhl og Ellen Jørgensen; illustreret af Jon Ranheimsæter, 1. udgave, Gyldendal, 2006.
- Min engelske krydsordbog** af Susanne Gribfeld, 1. udgave, Rebus, 2006.
- Politikens Engelsk-Dansk/Politikens Dansk-Engelsk**, 2. udgave (uændret), i serien Politikens Miniordbøger, JP/Politikens Forlagshus, 2006.
- Politikens Fransk-Dansk/Politikens Dansk-Fransk**, 2. udgave (uændret), i serien Politikens Miniordbøger, JP/Politikens Forlagshus, 2006.
- Politikens Italiensk-Dansk/Dansk-Italiensk**, 2. udgave (uændret), i serien Politikens Miniordbøger, JP/Politikens Forlagshus, 2006.
- Politikens Spansk-Dansk/Dansk-Spansk**, 2. udgave (uændret), i serien Politikens Miniordbøger, JP/Politikens Forlagshus, 2006.
- Politikens Tysk-Dansk/Dansk-Tysk**, 2. udgave (uændret), i serien Politikens Miniordbøger, JP/Politikens Forlagshus, 2006.
- Politikens skoleretskrivningsordbog** af Ordbogsredaktionen, 1. udgave, JP/Politikens Forlagshus, 2006.
- Politikens synonymordbog** af Jørgen Nørby Jensen, 14. udgave, JP/Politikens Forlagshus, 2006.
- Psykiatrisk ordbog, dansk-arabisk** af Abdulsalam Houteit, 1. udgave, SAD, 2006.
- Psykologisk-pædagogisk ordbog** af Mogens Hansen, Poul Thomsen og Ole Warming, 15. udgave, Hans Reitzels Forlag, 2006.
- Pædagogisk-psykologisk opslagsbog** af Espen Jerlang og Jesper Jerlang, 2. udgave, Hans Reitzels Forlag, 2006.

Retskrivningsordbogen, cd-rom, Dansk Sprognævn, 3. udgave, version 2 med ændrede kommaregler, Alinea, 2006.

Skoleordbog – tysk af Carsten Hansen og Katrine Wohllebe, 1. udgave, Alinea, 2006.

Spansk erhvervsordbog, cd-rom, af Annelise Laursen, Virginia Hvid og Sven Tarp, 1. udgave, i serien Gyldendals Fagordbøger, Gyldendal, 2006.

Sundhedsfaglig ordbog af Lissi Hansen, 1. udgave, Munksgaard Danmark, 2006.

Tyrkisk-dansk ordbog af Lars Hansen, 3. udgave, Special-pædagogisk forlag, 2006.

Tysk-Dansk Juridisk Ordbog af W. Gubba, 4. udgave (uændret), i serien Gyldendals Fagordbøger, Gyldendal, 2006.

Tysk-dansk handelsordbog af Dorthe Unnerup-Madsen, 1. udgave, Ventus, 2006.

Ømålsordbogen, bind 8, Hundepisk-Isrør, af Afdeling for Dialektforskning, Nordisk Forskningsinstitut, Københavns Universitet, C.A. Reitzels Forlag, 2006.

9. Konference om Leksikografi i Norden

Akureyri

22.-26. maj 2007

Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum, Sprákráðet og organisationskomitéen vil hermed minde om at der stadig er ledige pladser på NFL-konferencen i Akureyri.

Nu har omkring 100 leksikografer anmeldt sig til konferencen, deraf 40 foredragsholdere. Det faglige program ser derfor meget lovende ud, og organisationskomitéen er i fuld gang med forberedelserne til en spændende udflugt torsdag eftermiddag langs fjorden Eyjafjörður.

Der vil som sagt være liv i kludene i Akureyri i maj selv om det måske ikke bliver helt på højde med dengang der var 1600 norske sildefiskere stationeret ved fjorden, og folk snakkede dansk om søndagen i byens gader.

Sjáumst á Akureyri í maí!
Organisationskomitéen

Nærmere oplysninger på NFL's hjemmeside <http://www.nordisk-sprakrad.no/nfl.htm> og halldora@lexis.hi.is

Konference på KUA maj 2007:

Thirteenth International Symposium on Lexicography

Institut for Engelsk, Germansk og Romansk samt Center for Oversættelsesvidenskab og Leksikografi på Københavns Universitet arrangerer nu for trettende gang et symposium om leksikografi. Det finder sted på det nye KUA og strækker sig over tre dage i første uge af maj.

Udvalgte bidrag fra det tidligere symposium, der fandt sted i maj 2004, er under udgivelse på forlaget John Benjamins Publishing.

Tid: Torsdag, fredag (store bededag) og lørdag d. 3.-5. maj 2007.

Sted: Københavns Universitet, Njalsgade 130, 2300 København S.

Tema: Såvel teoretisk som mere praktisk orienterede præsentationer er velkomne, og alle leksikografiske aspekter vil kunne inddrages. Til hver enkelt præsentation er der afsat 30 minutter, inklusive tid til diskussion.

Konferencesprog: Engelsk og tysk – som ved alle tidligere symposier.

Faciliteter: Der vil være internetadgang og dataprojektor i lokalerne.

Deltagere: Der har allerede tilmeldt sig leksikografer fra så forskellige lande som USA, Tyskland, Polen, Rusland, Island, Italien, Sydafrika og Kina, men vi ville blive meget glade for at se flere danske og nordiske deltagere på symposiet – med eller uden egne præsentationer.

Program: For at give alle deltagere gode muligheder for at høre andres præsentationer – og selv blive hørt – nøjes vi med to parallelle sektioner. Antallet af bidrag er derfor begrænset, men vi har dog stadig plads til en håndfuld gode præsentationer.

Tilmelding: Hurtigst muligt på e-mail til lex@hum.ku.dk

Abstracts: Sidste frist for indsendelse af abstracts er 1. april, og man vil få svar mht. godkendelse inden for højst 14 dage, altså senest 15. april.

Som altid vil vores *Otto Jespersen Memorial Lecture* blive holdt på symposiets første dag, i år torsdag d. 3. maj.

Vi kan desværre ikke påtage os at sørge for hotelreservationer og lignende, men til gengæld er det billigt at deltage i symposiet: Prisen er 1050 kr. Dette gebyr dækker ikke alene de almindelige konferenceudgifter, men også tre frokoster på KUA samt en festmiddag i byen torsdag aften.

De 1050 kr. skal indsættes på denne konto (i Danske Bank): **3001-0008796661**.

NB: Husk i feltet 'meddelelser til modtageren' at angive det interne kontonummer 4821-60-41386 **samt jeres navn** (vigtigt!).

Med mange forårshilsner,

Jens Erik Mogensen & Henrik Gottlieb, Institut for Engelsk, Germansk og Romansk, KU
lex@hum.ku.dk